

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Misätters ekhagar i Gnesta kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser märks ut i fält.

I enlighet med 3 § förordning (1998:1 252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 3) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Reservatets namn ska vara *Naturreservatet Misätters ekhagar*.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Naturreservatet Misätters ekhagar
Naturvårdsregister ID	1103547
Länsstyrelsens objektnummer	04-02-150
Natura 2000-område	Misätters ekhagar (SE0220339)
Kommun	Gnesta
Församling/socken	Gryts socken
Lägesbeskrivning	Vid sjön Misteln, ca 4 km norr om Stjärnhov.
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalslandskap
Kulturgeografisk region	Centralbygden
Fastighetskartan	107 13 (10H 1d)
Areal	13,7 ha, varav land 13,7 ha 3,7 ha produktiv skogsmark
Fastigheter (markägare)	Privat

Datum

Dnr

2014-12-15

511-4806-2011

Nyttjanderätter/servitut

Tre servitut för kraftledning, se bilaga 2.
fastighetsförteckning

Lagskyddad fornlämning

Gryt 146:1 Järnåldersgravfält med 20
stensättningar

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att bevara värdefulla naturmiljöer samt att återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom trädklädd betesmark och öppen betesmark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och vid behov återställas.

Syftet ska nås genom att betesmarken hävdas genom i första hand kreatursbete och att ohävdade betesmarker återställs genom lämpliga åtgärder. Åtgärder ska utföras så att tillgängligheten till området ökas.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och den uppföljning som framgår av föreskrifterna enligt B nedan.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga vägar, luft- eller markledningar.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning
2. anlägga väg
3. anlägga luft- eller markledning
4. uppföra stängsel eller hägnad annat än för betesdriften
5. anordna upplag
6. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna
7. avverka träd eller buskar
8. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle annat än de fall träd hindrar betesdriften eller det rörliga friluftslivet
9. framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdregare eller motsvarande
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

Datum

2014-12-15

Dnr

511-4806-2011

11. kalka eller gödsla mark eller vatten
12. Tillskottsutfodra.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser
2. uppsättning av informationstavla och anläggande av parkeringsplats
3. genomförande av skötselåtgärder i form av betesdrift och röjning inom ekhagmarken samt frihuggning av skyddsvärda ekar, avveckling av gran och plantering av ek
4. genomförande av undersökningar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar
2. skada, plocka eller samla in växter, svampar eller lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåtet
3. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

4. fånga och insamla ryggradslösa djur.

Skötsel och förvaltning

Länsstyrelsen i Södermanlands län är förvaltare för naturreservatet.

Upplysningar

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd. C, vilka gäller omedelbart, även om de överklagas.

Beslutet kungörs i ortstidning och Södermanlands läns författningssamling.

Datum

Dnr

2014-12-15

511-4806-2011

Större delen av området är ett Natura 2000-område och därför gäller tillståndsplikt för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Bevarandeplanen fastställd 2000-07-06 för Natura 2000-området Misätters ekhagar SE0220339, dnr 511-11145-2004, ersätts vid naturreservatets bildande av dess skötselplan.

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Misätters naturreservat skyddas främst för sina värdefulla betesmarker med trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ, artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen och fuktängar med blåtåtel eller starr. I den trädklädda betesmarken växer ett femtiotal gamla och grova ekar, tre av dessa med en omkrets på över fem meter. De grova ekarna bildar en viktig livsmiljö för flera arter av mossor, lavar svampar, insekter och andra djur., knappnålslavar, Lunglav, oxtungssvamp och blekticka, de tre senare klassade som rödlistade av Artdatabanken, har hittats på ekar i området. Under ekarna där jordmånen är påverkad av lövförfädd från träden och är tämligen näringsrik, dominerar växter som smörblomma skogsnäva och älggräs.

De mer öppna delarna av reservatet, främst i den mellersta delen, domineras av torr-frisk betesmark med en artrik ängsflora. Här kan man hitta arter som jungfrulin, klasefibbla, darrgräs, nattviol, svinrot, prästkrage och gullviva. Under hösten finns det en del ängssvampar, framförallt vaxskivlingart av olika slag. Artsammansättningen visar att ängsslåtter tidigare har bedrivits i området. I den södra delen finns ett mindre område som är klassat som fuktäng.

En större del av naturreservatet är klassat som nyckelbiotop (lövskogslund) av skogstyrelsen vid inventering 1995.

En förutsättning för att värdena ska bevaras och utvecklas är att området även i fortsättningen hävdas med betesdjur eller genom slåtter, att igenväxningsvegetation tas bort och att ekarna får växa fritt. I norra delen av reservatet ska skyddsvärda träd frihuggas och den mesta av granen tas bort. Detta görs för att ge plats åt en mer lövdominerad trädvegetation. För att försäkra sig om ekföryngringen i området ska, vid behov, unga ekplantor skyddas från bete och/eller ekar planteras.

I områdets mellersta del ligger ett gravfält från yngre järnåldern. Gravfältet utgörs av ca 20 runda stensättningar som är fyra till åtta meter i diameter. Stensättningarna är övertorvade med endast enstaka stenar i ytan.

Datum

Dnr

2014-12-15

511-4806-2011

Som utflyktsmål och rekreationsområde har reservatet stor betydelse, dels genom sitt läge i en natursjön omgivning och läge vid sjön Misteln, dels genom att det är lätt att ta sig dit då det ligger i anslutning till väg.

Del av området är ett Natura 2000-område och därför gäller tillståndsplikt för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap 28 a § miljöbalken.

Naturreseptatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen
Ett rikt växt- och djurliv.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden med de betade ekhagarna är kända sedan länge och finns bland annat beskrivna i länets naturvårdsprogram från 1991 och i Ängs och hagmarker i Södermanlands län 1992. Skogsstyrelsens har registrerat större delen av området som nyckelbiotop. Regeringen beslutade 2000-07-06 att Misätters ekhagar ska ingå i EU-nätverket Natura 2000 på grund av de höga naturvärdena. Länsstyrelsen fastställde 2006-02-03 en bevarandeplan för området. Vid kontakt med markägaren angående skötsel i området kom det fram att han var intresserad av en långsiktig lösning av att bevara områdets höga naturvärden och att han gärna såg att det bildades ett naturreseptat av området. Process för att bilda reservat inleddes och 2011 skrevs en överenskommelse om inträngsersättning under.

Förslaget till beslut sändes den 2014-11-05 på remiss till sakägare och andra berörda. Följande svar kom in.

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot beslutet.

Gnesta kommun avstår från yttrande.

Trafikverket har inget att invända mot ärendet så länge det inte utgör hinder för drift och underhåll av befintliga vägar. Trafikverket upplyser om att erforderliga tillstånd ska sökas för föreslagen parkeringsyta och uppsättning av informationstavlor.

Vattenfall påpekar att reseravtsföreskrifterna inte får utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt gällande ledningsrätt eller servitutsavtal.

Länsstyrelsen har i beslutet medgett undantag från föreskrifterna för att tillmötesgå Vattenfalls önskemål.

Botaniska sällskapet och Daga – Gnesta Naturskyddsförening har kommit in med i sak identiska yttranden. Föreningarna är positiva till att Misätters ekhagar skyddas och att dess naturvärden bevaras. De har även kommit in med flera viktiga synpunkter när det gäller förtydligande i beslut och skötselplan. Flertalet av dessa har införlivats i beslut och skötselplan.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets höga naturvärden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens

Datum

Dnr

2014-12-15

511-4806-2011

uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet är förenligt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Innan beslut fattas om föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska Länsstyrelsen enligt 5 § i förordningen om områdesskydd (2007:1244) utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl för att genomföra en konsekvensutredning då påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad.

Hur man överklagar

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till Länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 NYKÖPING.

Skrivelsen ska ha inkommit inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer.

Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kommer att sända det överklagade beslutet vidare till Miljödepartementet för prövning, såvida Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet.

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Liselott Hagberg. I den slutliga handläggningen har t.f. enhetschef Erik Hjortsberg, chefsjurist Karin Bergkvist och funktionschef Trine Haugset, samt naturvårdshandläggare Karl-Joel Sundholm, den sistnämnda som föredragande.

Liselott Hagberg
Landshövding

Karl-Joel Sundholm
Naturvårdshandläggare

Dnr

511-4806-2011

1. Beslutskarta

1. Beslutskarta
2. Fastighetsförteckning
3. Skötselplan

Bilaga 1.

Tillhörande Länsstyrelsens
beslut om naturreservatet Misätters ekhagar.
Dnr 511-4806-2011

